

МУНІЦИПАЛЬНА ІНТЕГРОВАНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

О.В.ДИМЧЕНКО, д.е.н., проф.,

Харківський національний університет міського господарства,

[e-mail dymchenkoov@gmail.com](mailto:dymchenkoov@gmail.com)

Т.О.ХАЙЛО, аспірант ХНУМГ, бухгалтер КП «Харківводоканал»

[e-mail tatanahajlo19@gmail.com](mailto:tatanahajlo19@gmail.com)

Сучасна форма інформаційного забезпечення управління, як самого комунального підприємства так і власника майна, носить архаїчний характер, вона не забезпечує системний оперативний контроль з питань аналізу фінансово-економічної діяльності, визначення виробничих і комерційних втрат ресурсів, ефективності використання майнового комплексу громади, порушень економічної безпеки через недостатню обґрунтованість управлінських рішень. Відсутність регулярної, оперативної, конструктивної управлінської і організаційно-економічної інформації унеможливорює своєчасну економічно мотивовану реакцію виконавчої дирекції підприємства і власника на факти порушень економічної сталості і виробничо-господарської надійності, які акумулюються до стану загроз, і стають нездоланими для підприємства і місцевих бюджетів. Існування такого положення ускладнює пошук зацікавлених інвесторів, згодних на створення відповідних форм підприємницької взаємодії для фінансування пріоритетних стратегій інноваційного розвитку муніципальних підприємств взагалі і, в першу чергу комунальних підприємств життєзабезпечення міста (КПЖЗМ), а саме підприємств водо і тепло постачання.

Факт існування проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення керівних органів муніципальних або регіональних громад з питань управління підприємствами комунальної власності засобами АСУ не новина, але як і багато інших питань він досі очікує свого вирішення.

От же не треба доказувати, що у сфері комунальних послуг ефективність інформаційно-аналітичного забезпечення управління може бути значно підвищеною через впровадження на підприємствах і в органах управління муніципалітету *інтегрованої інформаційно-аналітичної системи* моніторингу фінансово-економічних показників. Впровадження такої інформаційної системи в купі з відповідними удосконаленнями ідеології управління і налаштуваннями в системах управління підприємств і

власника, забезпечують управлінську ефективність і прозорість, необхідну для встановлення «суспільно - приватних» відносин, слугують формуванню інвестиційної привабливості муніципальних підприємств, збереженню та відновленню ресурсного потенціалу майнового комплексу.

Очевидно, що сучасний запропонований сценарій реформи інформаційного забезпечення повинен враховувати структуру і характер задач і підсистем існуючих АСУП, специфіку наявного програмно-технічного забезпечення інформаційних систем, інвестиційну спроможність галузевих підприємств. Особливість вирішення проблеми реформи інформаційного забезпечення полягає в необхідності організації інформаційно-аналітичної підтримки нової концепції ефективної системи управління підприємством ще на стадії її формування. Таке положення виникає тому, що інформаційно-аналітична система підприємства (ІАСП) являється складовим елементом *підприємницької адаптації управління (ПАУ)*, яка є ключовою частиною *інтегрованої підприємницької стратегії інноваційного розвитку, передусє і розпочинає її впровадження*. Тобто ІАСП повинна розраховуватись на роботу в умовах впровадження заходів підприємницької адаптації управління, а надалі в умовах обраної форми суспільно-приватного управління КПЖЗМ.

Таким чином, слід координувати розробку обох проектів - системи управління та інформаційної системи, зв'язавши їх ідеології. Управлінською моделлю яка об'єднує обидві концепції може стати система BPM (Business Performance Management) - управління ефективністю бізнесу. Її інформаційна ідеологія, передбачає об'єднання розрізнених сховищ інформації транзакційних систем в єдину базу даних. Інформаційна платформа, до якої відноситься така база, являється модулем BI (Business Intelligence). Завданням такого модуля є створення, так званої, «єдиної версії правди» (single version of truth). Програмним продуктом, який обслуговує отриману об'єднану базу, є OLAP (On-Line Analytical Processing) - системи аналітичної обробки даних в умовах їх багатовимірної зберігання з предметною структурою інформації. Саме ці системи і дозволяють створити можливість єдиного погляду на управлінську інформацію і вирішувати завдання незалежного корпоративного аналізу.

Інформаційний аспект *підприємницької адаптації управління (ПАУ)* базується на даних бухгалтерського і управлінського обліку та спеціальній інформації про процеси діяльності, яка формується в базах транзакційних

АСУ (АСУ Бухгалтерський облік; АСУ Збут послуг; АСОЕУ Диспетчер АВР та інших). Отримання і обробка оперативної інформації для вирішення аналітичних задач здійснюється за допомогою підсистеми Моніторингу стану ресурсів виробничо-господарського потенціалу підприємства - Моніторинг РПП, яка являється невід'ємною частиною самої ПАУ, а коли ПАУ виконає свою місію підприємницьких реформ, Моніторинг РПП стає підсистемою ВІ - бізнес інтелекту підприємства.

До складу головних задач підсистеми Моніторингу РПП входять моніторинги: фінансового стану; економічних результатів діяльності; витрат по структурних підрозділах і процесах діяльності; основних фондів; збуту і претензійно позовної роботи; виробничих і комерційних витрат;

При формуванні аналітичних результатів за цими напрямками використовуються наступні методи аналізу: фінансовий, економічний, виробничо-господарський, функціонально-вартісний, управлінський, маркетинговий, SWOT, ситуаційний. Всі названі види аналізу у купі утворюють структуру поєднуючого системного аналізу, якій після його впровадження в ході підприємницької адаптації стає частиною культури управління підприємства. Такою є структура задач ключової підсистеми інформаційно-аналітичної системи управління підприємством (ІАСП) і методи системного аналізу якими користується контролінг підприємства.

Інформаційним «апофеозом» такої системи є реалізація можливості «персоніфікованого» погляду керівництва на стан ключових показників діяльності підприємства (або стану потенціалу корпоративних ресурсів і обставин його зміни). Це завдання вирішується за допомогою створення віртуальної «Панелі управління» або «Приладової дошки» - (Dash board), де, на полі з віртуальних кнопок, зберігається аналітична фінансово - економічна інформація структурована, інтерпретована і подана в зручній для управлінської експертизи формі. Кнопки «Приладової дошки» представляють собою назви рубрик під якими акумулюються графічні матеріали, що відображають характер і динаміку статистичних, розрахункових, абсолютних і відносних (у т. ч. питомих) показників стану, обраного для аналізу, управлінського параметру підприємства КПЖЗМ. Приклад «Приладової дошки», яка використовується контролінгом КП «Харківводоканал», наведено на Рис.2.

Така стратегія розвитку інформаційної системи управління підприємством представляється найбільш адекватною до умов, в яких знаходяться системи інформаційного забезпечення КПЖЗМ. Слід однак,

враховувати необхідність попередньої модернізації працюючих тразакційних підсистем АСУП.

Рис.1 Приклад «Приладової дошки»

Остаточну крапку у виборі формату і складу ІАСП поставить, обрана в кінцевому рахунку, система, власно, управління, бо вона залежить від прийнятої схеми управління (структурна, процесна, змішана), набору і характеру завдань аналітичних додатків ВРМ, в т.ч. підсистем планування, бюджетування, моделювання прогнозування, складу аналітичних задач, які забезпечують процес управління ресурсами.

Система повинна створюватись як інтегрована дворівнева. На першому локальному рівні, який адресований до підприємства, впроваджується ключова підсистема - Моніторинг ресурсного потенціалу підприємства (Моніторинг РПП), інформаційно-аналітичній системи підприємства (ІАСП). На другому рівні розгортається інформаційно-аналітична система керівничого органу міської громади, яка має он-лайн зв'язок з локальними підсистемами Моніторингу РПП підприємств КПЖЗМ. Таким чином утворюється *Муниципальна інтегрована інформаційно-аналітична система* (МІАС) координації діяльності підприємств і контролю стану їх ресурсного потенціалу (майнового комплексу громади).

Наявність такої системи створює скелет удосконалених управлінських відношень підприємства і власника, орієнтованих на: бізнес адаптацію та подальшу відповідність підприємства ринковим умовам і їх змінам

Список літератури

1. Кіпенко М.Ф. Моніторинг як інструмент публічного управління реформуванням житлово-комунального господарства: автореферат дис. к.е.н: Нац.акад. Держ. Управ. при Президенті України. Київ, 2015. 22 с.
2. Духонин Е.Ю., Исаев Д.В., Мостовой Е.Л. Управление эффективностью бизнеса: монографія. Москва: Изд.«Альпина», 2005. 235 с.